

Проте не важко помітити і значну відмінність поглядів Епікура і Сковороди на щастя. Зокрема, прагнення до розумної насолоди життям як збереження себе від страждань, природна мрія людини про душевну рівновагу, за Сковородою, повинні «трудолюб'єм утверджатися». Що ж до Епікура, то він проблему щастя не пов'язував з роллю праці в житті людини і суспільства в цілому.

Визначається, що у концепцію самопізнання і самовизначення людини було закладено гуманістичну ідею любові до людини, її духовної свободи. Ідея самопізнання, з акцентом на самозреченні, «сковородинівський аскетизм» були конфліктом із соціальною дійсністю, протестом проти феодално-кріпосницького рабства.

Особисте життя Сковороди, його живе й образне слово мали вплив і на сучасників, і на наступні покоління. Від Сковороди бере свій початок нова українська література, нова філософська традиція – розгляд сенсу буття людини під кутом зору її внутрішньої свободи. Творчість Сковороди, його морально-естетичні ідеали не втратили своєї життєвої сили у наші дні. Ім'я філософа і поета-гуманіста не забуто. Сковорода застерігає нові покоління людей від можливих трагічних наслідків для майбутнього людства, якщо воно знехтує елементарними, виробленими протягом багатьох сторіч і відповідними людській природі моральними нормами співжиття, пробуджує в людей тверду впевненість у неминучості перемоги добра над злом.

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА – ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛОСОФ

ЛОГВИНЕНКО Ігор Альбертович - завідувач кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1 ХНУВС, кандидат історичних наук, доцент;

ЛОГВИНЕНКО Євгенія Сергіївна - викладач кафедри конституційного та міжнародного права факультету № 4 ХНУВС

У доповіді показані різні точки зору щодо філософії Г. С. Сковороди, висвітлено особливості його вчення. Проведено порівняння його особистості з грецьким філософом Сократом, який також за життя не видав жодної книги власних творів.

Зазначено, що особливістю філософії Сковороди є її багатогранність, вона охоплює усі сфери людського життя.

Багато уваги мислитель приділив щастю та пошуку шляхів внутрішньої гармонії. За Г. Сковородою, шлях до щастя починається з пізнання себе і постійного внутрішнього духовного самовдосконалення. Зроблено висновок, що внутрішній світ, великий культурний та духовний рівень мислителя дозволяють назвати його щасливою людиною, яка досягла внутрішньої гармонії.

Разом з тим, зазначено, що філософські погляди видатного українського мислителя ще потребують дослідження і в не далекому майбутньому світ вкотре переконається у глибині та багатогранності його таланту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВАРІАНТ ЛІТЕРАТУРНОГО БАРОКО

ПЕРЦЕВА Вікторія Анатоліївна - доцент кафедри українознавства факультету № 2 ХНУВС, кандидат філологічних наук, доцент

Український варіант бароко є синтезом тієї художньої системи, яка почала формуватися в наслідок кризи середньовічного типу літератури, і тих поетичних засобів, які були запозичені з європейської культури. У доповіді зазначено, бароковий твір, як правило, мав цікаву композицію з розгалуженою системою підтекстів; усю тканину твору, як коштовний килим, зіткано з візерунків української народної творчості та ідей теоцентризму, який пролягав у розумінні Бога як абсолютного найвищого буття. Риторика визначала дію таких тенденцій у побудові поетичного тексту, як контраст і симетрія, вимагала повного опису теми, всебічного розгляду події в епізоді. Риторичі підкорявся синтаксис твору, за риторичним правилом будувався і словесний рівень твору. Поети домагалися правильності і декорованості мови, застосовували метафоричність і символіку, контрасти й антиномії, риторичні фігури, емблематику, оксюморон. Монологи поетичних героїв часто виглядали як зразкові ораторські виступи, а окремі фрагменти будувалися як диспути.

У доповіді зазначається, що підтекст в поезії українського бароко часто створювався на асоціативному підґрунті. Поет рідко коли випишував їх наскрізно, а створював за допомогою реалій, які повинні асоціативно пов'язуватися із тими, що знають і